

D'r os en d'r aezel

Miene pap waor eine gewone zelfstjendige dörpstummerman.

Hae makde alles woa hout aan te pas kaom, va kingerbèdsjes tot liekkiste toe en alles wat d'r miensj in zien laeve gebroek.

En vreuger waor jederein zelfverzörger, dat wilt zègke ; jederein houw ein of twei kuuj, e kötje (*hok met of een groepje*) hinne , sóms e paar verreke en e stjökske land.

En zoa waor 't ouch bie oos heim.

Op 'ne goowe daag houw d'r pap 'ne nuje boum aan 't gesjtèl van 'ne woonwagel gemak, mèh hae dòrsj zich daouveur gein geld te vraoge, want hae houw floep veur dat vouk (volk).

Dae woonwageman lag zeve en hauve gölle op de wèrbank en vroog of dat genòg waor. 't Waor eigelig teväöl, mèh d'r pap zag mer gouw jao, want hae waor dat saort luuj 't leefste zoa gouw meugelig oet de wèrkplaatsj kwiet.

Vanaaf dae daag kós d'r pap gein sjlech woord miè huère euver dat zigeuner-volk, want d'r man houw ouch nog gezag; " Sie guter mann, Gott lohne euch" en d'r pap vertèlde dat aan jederènne dae 't mèr huère wól.

't Waor e good jaor later , d'r winter waor vreug ingevalle en 't vroort al drie waeke sjtein, wie me dat zag.

D'r pap houw mèr e klein laok van zoa'n viëftig cm in 't veerkant kinne make in de kroatemiet en veer haolde dao 's goonsdes en 's zaoterdes vief of zes sjoeplarre kroate oet , die veer dan in d'r sjtal brachte veur de kuuj. D'r pap zat dat laok dan good toe mèt ein 'ne zak huij en dao noch 'n bössel sjtruè taege, zoadat de kroate neet bevreeze kóste.

Die kroatemiet sjtóng vlak achter 't hoes en die kós te good zeen sjitaon van oet 't wèrkk's.

Daags veur de Kaersjmes, taege 't valle van d'r aovend zoog d'r pap, vanoet 't wèrkk's, 'ne man euver 't veld achter 't hoes nao de kroatemiet gaon.

Wie hae ins good keek zoog hae e jungske van e jaor of veer nao de miet inkroope, terwiel dae man zich böökde en ouch in dat laok keek, .D'r pap meinde dat die kroate wólle klouwe, vloog nao boete en waor binne e paar minute op 't veld.

Hae houw drek gezeen dat dat zigeunersj waore , want aan d'r waeg sjtóng ein lómmelekar mèt e krakmager paerdje d'rveur en dao looge nog 'n vrouw en kinger op die kar

Op zien vraog ,wat dat te beteikene houw, zag dae zigeunerman : " Wir gute Leute, wir haben kein zuhause , nur die kar um zu schlafen , aber es ist so kalt, wir frieren heute nacht draussen.

Darum wollen wir hier in dieser Drekshutte die Nacht verbringen, wir machen nichts kaput."

Dat vriuwke van dae man kaom al razelentaere d'rbie sjtaon mèt noch twiè anger kinger en ze houw nog ein gans kleint op d'r erm en jaemerde: " Guter man las uns hier die Nacht verbringen, Gott lohne euch dafur!"

Wie d'r pap die ièlend zoog, zag hae , dat is mich egaal veur ein nach , mèh zèt mich waal good dat laok toe angersj bevreeze de kroate.

Ich zal uch nog e paar bössele sjtruè haole da hooft geer neet op g'n aerd te sjlaope.

In hoes gekómme vertèlde hae aan de mam wat d'r gebeurd waor en zag dat ze veer kinger houwe en dat 't vriuwke alweer op zien letzte daag leep.

"Mótte die luuj op d'r drek in die kraotemiet sjlaope?", zag de mam.

Nae jóng dat móste neet wille, laot ze dan mèr in 't bakkes gaon. Dao is teminste get miè plaatsj. Trouwes ich höb huuj d'r vérkeskaetel (*ketel om aardappels enz.in te koken*) gesjtaakt en dae brent missjien nog, dat geuf tenminste nog wermte es ze de deur mer toe houwte.

Vièr kinger houwe alles gehuèrd en wie d'r pap nao boete ging , góng veer mèt. D'r pap trok die bössel sjtruè oet de miet en doe kaom dae man nao boete. Veer sjrókke bie 't zeen van dae vieze kael.

Wie d'r pap 't vertèld houw , kaom de ganse firma nao boete en góng achter d'r pap en dae man aan nao 't bakkes.

Deer kint 't paerdje hie ónger 't sjop zètte, zag d'r pap wie ze dao langs leepe en ich huèr dae zigeunerman noe nog zegke, terwiel hae d'r pap op ein sjouwer klopde:

"Sie guter Man , Gott lohne euch.", mèh wie hae in 't bakkes d'r vérkeskaetel zoog mèt baovenop die werm klein vérkesaèrpel, wo d'r damp vanaaf sjloog, reep hae :

"Ha! Sjwelmänsjere (*aardappels met schil gekookt*) en tegeliek pakde hae eine, doog de sjèl d'r van, bloos ins good taege dae heite aerpel en sjtook 'm doe gans in d'r mónd.

De kinger die rammelde van d'r hóngter en de kou, waore zich al taege d'r kaetel aan 't werme, zooge hunne pap dat aete en voole wie oetgehungerde deere op die aerpel aan.

't Kleinste kind , wakker gewoerde durch dae trammelant , sjrièwde wie e sjpiènverke (*big dat verspeend wordt*) en waor neet sjtil veurdat zien mam häöm de borsj goof.

Zie houw gelök dat dao 'ne ouwe sjtool sjtóng, wo d'r pap of de mam zich zatte es ze d'r aove sjtoakde. Zoa kós ze teminste good zitte. Wie 't kindje genó houw, lag zie 'm in 'ne ouwe mèrtkörf (*korf waar artikelen in naar de markt gebracht werden*) dae dao sjting mèt get ouw lómmmele drin.

Ich zag nog taege d'r pap: "Wat is dat e sjoan kindje, mèt die zjwarre häörkes." Mien mam, die dit allemaol vanoet de vinster in d'r koosjtal gezeen houw, waor in de keuke al koffie en werme cacao aan 't make, wie veer binnekaome en d'r pap móos direk bótterramme van häör gaon sjmère.

Hae doog de bótter en d'r sjroap diek op e sjtök of tièn sjneeje, lag op vief daovan e paar reeme sjpek, die hae van 't vièdel (*zijkant van varken*) aan d'r zölder hauw aafgesjneeje en lag die anger sjneeje dao op. Doe makde hae nog vief wèkse bótteramme mèt paeperekook drop. Hae sjneej ze twiè kièr door en lag alles op 'n ouw vlaplaat.

Wie veer mèt d'r pap en dat aete en drinke in 't bakkes aankaome , reep dat vruiwke :

" Sie sind noch besser wie d'r Weinachsman, Gott lohne euch tausentmal"

Ze houwe zich 't vuurke ónger d'r kaetel opgesjtaakt en 't waor d'r lèkker werm. En die sjmouwere (*boterhammen*) sjmakde prima wie d'r kael zag. Ze kreege nog e paar bössele sjtruè en nog een hauf mangel kroate vuèr 't paerd en doe ginge veer allemaol sjlaope.

Kaersjdaag wie veer sjmörges um veer oere nao de Nachmes góngé waor nog alles sjtial.

Heimgekómme oet de kèrk makde de mam en d'r pap 't ièrsj koffie en bótterramme veur die zigeunersj en doe mochte veer aan de taofel

In 't nao boete gaon zag de mam nog taege d'r pap:" Raap de eier in 't hinnes, dan kaok ich die veur hun , dan höbbe ze huuj tenminste nog get goods in ge lief". D'r pap dae dat aete nao 't bakkes móos bringe , kaom vief minute later nao binne mèt eine kop wie 'ne vuurman en reep: " Noe sjleijt God d'r Duvel doad, ze zint allemaol de kloate op."

En die eier hoofs doe neet miè te kaoke, want die höbbe ze al nèj gerapt en d'r haan en e paar hinne höbbe ze d'r nak umgedrièjd, tenminste 't lik dao vol mit vaere.

Ich zag in mien onnuèzelheid nog; " Houwe ze 't kindje mèr achtergelaote, dan houwe veer e sjoan laevend kaersjkindje gehad."

Jao zaet d'r pap, wèts te wat ze höbbe achtergelaote: " 'ne groate mäölder hoop) sjtrónd naeve d'r vérkeskaetel "en doe zag hae lachentaere taege de mam :

"Jao ze höbbe ouch nog eine os en eine aezel achtergelaote." Mèh dat..... dat begreep ich doe nog neet.

Sjträg, mièrt 1998 . Dré Kickken.